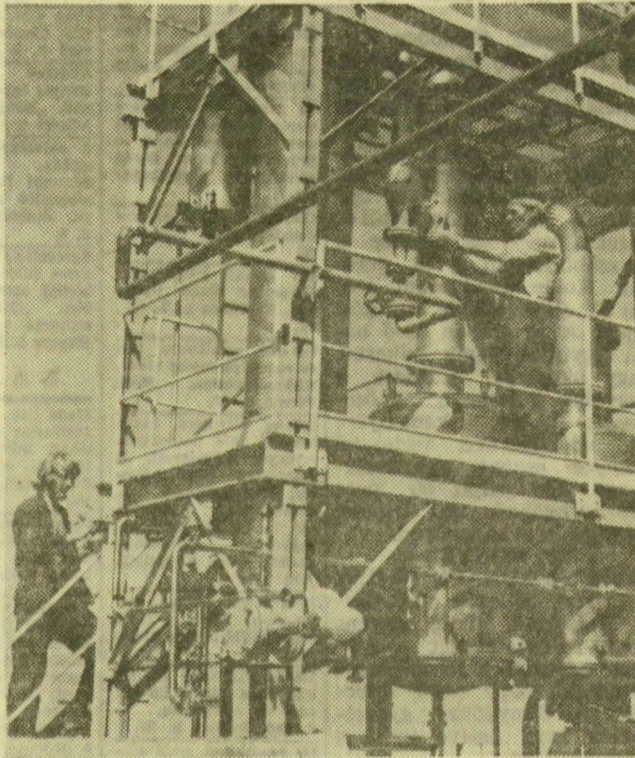

Hasznosítják a mellékterméket Port gyártanak a savóból

A Csongrád megyei Tejipari Vállalat szegedi, szentesi, makói, kistéleki, bácsbokodi üzemében naponta több ezer liter savó megy veszendőbe. Pedig ezt a tejipari mellékterméket, az étvágygerjesztő takarmányt a sertések szeretik. A kisüzemekben már korábban felfedezték a hízalók, a sajtból, a túróból lecsorgatott folyadék jó eledel az állatoknak. Adott a gondolat, hogy ezek alapján a „nagyüzemek is „kapkodnak” a melléktermék után. Gyorsan el kell hessegetnünk ezt a feltételezést, mert korszerű sertéstartásnál ritkán, vagy egyáltalán nem használatos ilyen formában a savó. Ezért a Csongrád megyei Tejipari Vállalatnál is kénytelenek a csatornába eresztani, veszni hagyni ezt az értéket. Sőt, azt is tudják, káruk származik ebből. Amellett, hogy rengeteg pénz „elfolyik a lyukakon”, bírságot is fizetnek a víz szennyezéséért. Tavaly majdnem másfél millió forintot vett el a közösségtől, az idén sem lesz kevesebb, sőt eléri a kétmillió forintot. Mint Csámpé István igazgató elmondta, nagyon bántotta a kollektívát a dolog, hogy ennyi tartalmat nem tudnak kihasználni, és sok pénzük kárba vész emiatt. Gondos mérlegelés után megvásárolták Zala megyéből, az ottani tejipari vállalatól az úgynevezett elősűrítő berendezést. Most már a teljes gépsorral, melynek érdekessége, hogy a folyékony tejet összesűriti, majd porrá alakítja, megmenthetik a savót is. Ugyanúgy, mint a tejet, ezt is porrá alakítják, szakszóval mondva: poritják.

Somogyi Károlyné felvétele
Szerelik a porítóberendezést

Az elősűrítőnek, melyet rövidesen munkába állítanak, az a szerepe, hogy gyorsítsa ezt a munkafolyamatot. Eddig is porították a tejet, de az elősűrítő hiánya miatt naponta csak 40 ezer litert tudtak „megőrölni”. Nagy-

mértvű segítség ez, mert ugyanazzal az energiával megduplázzhatják a holland gépsorok termelését. Így naponta 70 mázsa körüli tejet port gyártanak. Oriási előnye ennek a berendezésnek még — ami végszerelésig 2 millió 270 ezer forintba kerül —, hogy most már a savót is tudják hasznosítani. Ugyanis az elősűrítő segítségével a tejport gyártó gépek naponta 54 mázsa „liszt-savót” eresztnek le a garaton, 100 ezer liter folyékony melléktermékből. Ezáltal könnyebben szállítható, jobban használható takarmányfélékhez jutnak az állattartók. Nagyobb teljesítményt, termelésnövekedést, vele együtt nyereséget ér el a vállalat. Korábban naponta hol 2000,

hol 20 ezer liter savó gyűlt össze. Amikor nem tudták vagy nem akarták a gazdaságok elvinni ezt a fontos takarmányt, akkor kellett a csatornába eresztani, mivel a termelés nem állhatott le. A jövőben ilyen eset ritkábban fordul elő, mert tartályokban addig tárolni tudják a felesleget, amíg az óráként 1500–2000 liter savót összesűrítő berendezés feldolgozza. A környező üzemrészekben összegyűlemlt savót, a kereskedelem előző napról visszamaradt tejet is hasznosítani tudják ezzel a gépsorral. Jelenleg tartanak még a szerelési munkák, de rövidesen — a határidő előtt — üzembe helyezik a berendezést.

Jobbak lesznek a lakások, szebbek a házgyári házak

Magyar—szovjet tudományos együttműködés

A jövő házgyári lakásainak, korszerű lakótelepeinek kialakításában, a házgyárak rekonstrukciójában sikeres tudományos együttműködés bontakozik ki magyar és szovjet kutatóműhelyek között. Különösen gyümölcsöző az Építéstudományi Intézet és a szovjet partnerek tudományos kapcsolata. A magyar házgyárak többségében jelenleg 3,80 méter a földemelés feletti magassága, ez egyben a szobák maximális szélességét is jelzi. A két legkorszerűbb, a kecskeméti és a veszprémi házgyárban már 4,80 méteres fejtávolságú földemelés készülnek, de a Szovjetunióban 7,20 méternél tartanak — ez tágasabb lakások kialakítását teszi lehetővé. Az ÉTI most a szovjet partnerek felhasználásával megkezdte a fejtávolság további növeléséhez szükséges tudományos munkálatokat, hogy 1980 után már a magyar házgyárak is tágasabb szobák lakásokat állíthassanak elő.

A magyar—szovjet tudományos együttműködés eredményeinek felhasználásával hozzák végre a házgyárak rekonstrukciójának többségét, ami nemcsak a gépek

kicserélését jelenti, hanem olyan berendezések felszerelését is, amelyekkel az eddiginél többféle elem készülhet, s így módon gyarapodik a típusválaszték. Amíg jelenleg 3–4-féle a variációlehetőség a lakások tervezésénél, addig a rekonstrukció után 6–8-féle lakás alakítható ki egy-egy házgyárban készült elemből. A család létszámának változásához igazodva variálható is lesz majd a lakás a könnyű válaszfalak átcsoportosításával. Nemcsak a lakások, de az épületek is tetszetősebbek, változatosabbak lehetnek, a különböző szintű tömbök építésével pedig a lakótelepek egyhangúsága csökkenthető. Ennek megvalósítása persze körültekintő szervezést is igényel. Egy-egy épülethez 150–200 különböző fajta elem, s több ezerféle alapanyagfesték, szerelvény, elektromos berendezés stb. szükséges, emiatt a készletgazdálkodás a házgyárakban bonyolult adminisztrációt igényel. A munka megkönnyítésére, a hatékonyság fokozására az ÉTI különleges adatrögzítő berendezést dolgozott ki, amely a helyszínen a számi-

Közéleti napló

SIMON PÁL
NEHEZPARI MINISZTER
MOSZKVÁBAN

Dr. Simon Pál nehézipari miniszter szerdán Moszkvában utazott, ahol megbeszéléseket folytat a magyar—szovjet vegyipari együttműködés fejlesztéséről Leonyid Arkagyevics Kosztandovval, a Szovjetunió vegyipari, Viktor Sztjeanovics Fjodorovval, a Szovjetunió kőolajfeldolgozó ipari és petrokémiai, valamint Szabit Atajevics Drudzevvel, a Szovjetunió gázipari miniszterével.

LÁZÁR GYÖRGY
BÉKÉS MEGYÉBEN

Lázár György, a Minisztertanács elnöke, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja szerdán délelőtt látogatásra Békés megyébe érkezett. A vendéget Békéscsabán, a megyei pártbizottság székházában Frank Ferenc, az MSZMP Békés megyei bizottságának első titkára és Klaukó Mátyás, a Békés megyei tanács elnöke fogadta. A kormány elnökét a megyei pártbizottság első titkára tájékoztatta Békés megye politikai, gazdasági, kulturális életéről. Ezt követően Lázár György folytatja látogatási programját.

BÍRÓ JÓZSEF
HAZAKERKEZETT BÉCSBŐL

Dr. Bíró József külkereskedelmi miniszter, aki Bécsben megbeszéléseket folytatott a két ország közötti gazdasági kapcsolatokról, tárgyalásai befejezése után szerdán visszaérkezett Budapestre.

INDIAI
PÁRTMUNKÁSKÜLDÖTTSEG
LÁTOGATÁSA

Az MSZMP Központi Bizottságának meghívására augusztus 30-ától és szeptember 15-é között látogatást tett hazánkban az Indiai Kommunista Párt pártmunkásküldöttsége, amely Bira Singnek, a Nemzeti Tanács tagjának, Manipur állam pártbizottsága első titkárának vezetésével a párt politikai munkáját és szövetségi politikáját tanulmányozta. A küldöttséget fogadta Pullai Árpád, az MSZMP KB titkára is. Az indiai kommunista küldöttsége ellátogatott Hajdú-Bihar és Győr-Sopron megyébe, üzemekbe, kulturális és tudományos intézetekbe. Találkozott a Hazafront országos és megyei képviselőivel. A delegáció szerdán elutazott hazánkba.

BEFEJEZŐDÖTT
A VEGYES BIZOTTSÁG
TANÁCSKOZÁSA

A két ország irodalmának kiadása és népszerűsítése, a műfordító utánpótlás biztosítása, a szerzői jogok védelme és a műfordítás színvonalának emelése tárgyalt, a magyar és a szovjet irodalom kiadásáról és fordításáról alapított vegyes bizottság tanácskozása. Az eszmecsere tapasztalatairól a kialakított elképzelésekről szerdán az Írószövetség székházában magyar részről Garrai Gábor, az Írószövetség főtáskára és Sz. V. Szartakov, a Szovjetunió Írószövetségének titkára írt alá emlékeztetőt.

Vállalati szerelmes levelek

A bolondos rekordok listája szerint egy amerikai diáklány tíz nap alatt harminchétt levelet küldött az ország túlsó felében levő kedvesének. Azt, hogy miként csinálta — tett-e mást a levelek írásán s földadásán kívül —, akár egy hazai vállalatnál is megtudakolhatnánk, mert ilyesfajta rekordereink szép számmal vannak. Legtöbbjük már nem éri be a levelek darabonkénti buzgó körmölésével, hanem egyenesen nagyüzemi készítésre rendezkedett be, szabványformákkal, hivatkozási és iktatószámokkal, aláírásokkal, másolatokkal, ahogy az komoly helyen dukál.

Hagyjuk az ironiát, hiszen kerüljön csak papírra, s ezen a módon az érintettekhez az igazgató tanács döntése, az új munkakörül besorolás, a fizetésemelés, a fegyelmi határozat. Mit szólunk azonban az olyasfajta vállalati szerelmes levelekhez, amelyek írói a szomszéd irodahelyiségben, a másik emeleten ülő kollégájukkal azt tudatják, hogy „folyamatba tették az ügyet”, bár alkatrész híján a gépjávitásra jó esetben is csak hetek múlva kerülhet sor? Alligha tarthatjuk ügyiratnak azt a papirost, melyen tömört sorok tudatják a semmit, a magyarázat köntösebe öltöztetett mellesbeszélést, avagy azokat a csip-csup napi ügyeket, melyeket telefonon, személyesen percek alatt elintézhethének egymással az érintettek. Nem teszik, hanem diktálnak, látamoznak, kézbesítőkönyvvel szaladgáltatják az ifjú vagy idős küldöncöket. Piros, kék, zöld, fekete, narancssárga rostitokkal kalligrafikus jeleket rónak a másolatokra, a beérkező levelekre, s a színektől függően helyezi irattárókba az „okmányokat” az adminisztrátor.

Okmányok? Igen. A bölcsesség hiányának, a bürokratizmus szeretetének tanúskodói, annak bizonyítványai, hogy ki miként menekül a felelősségtől, mi módon igyekszik fedezni magát, a vállalati szerelmes levelek egyre szélesebben hömpölygő áradata, a fölösen felduzzasztott belső adminisztráció sok mindent eltakaró, már-már áttörhetetlennek tetsző bokra azért létezik, mert táptalaja, forrása gazdag. Felüli az egyéni alkalmatlanságokat, feleltetlenségeket éppúgy, mint a szervezet szerveszetlenségét.

Tudományos vizsgálatok, s nagyon köznapi tapasztalatok egyaránt igazolják a vállalati belső szervezet elavultságát — tisztelet a nagyon ritka kivételnek —, lassúságát, rugalmatlanságát. Ezek következménye az érdektelenség, a felelőségi körök tisztázatlansága, az ügymenet kuszasága, a döntéshozatali vontatottsága. Okok és okozatok bonyolult szövevényét nem világosabbá, hanem még áttekinthetlenebbé teszik a papirosok, a szünet nélkül gyártott szerelmes levelek. Holott éppen az van ezekben a levelekben, hogy az író és a címzett nem szereti egymást, szakított, szemrehányást tesz, követelődzik, fenyeget, hűtlenséget emleget, választ sem vár, azonnal feleletet igényel, választ helyez kilátásba, visszaköveteli azt, amit korábban jó szívvel adott. Mutasd meg az irattárad, megmondom, hogyan vezetsz. Túlzás? Nem az. Ha igaz a szóolás, hogy a stílus az ember, akkor az ugyancsak helyénvaló, amit így fogalmazhatunk meg: a túl sok papír rossz vezetési stílusról, rossz vállalati belső mechanizmusról árulkodik.

Ott, ahol azt tartják, mindenről papír legyen, ez lép elő fontossá, s nem maga az ügy, a teendő. Helyet cserél a cél, s elérésének egyik — korántsem döntő — eszköze. Az írás válik mindenhatóvá az ilyen — megérdemli e rangot? — szervezetben, s nem a tett! Az írással minden igazolható, bizonyítható, s persze annak ellenkezője úgyszintén. Tanúsítható, ki mikor közölte aggályait, kifogásait, vétlenségét, csak azt nem tudhatjuk meg, mi történt a megoldás, a haladás érdekében. Nem a papírfelhasználás, a sok-sok tonna ilyen meg olyan, merített, vízjeles, vagy zöldezen silány, cégfejtes, felül- vagy alulbélyegzett papír okozza a kárt, hanem ami mögötte rejlik. A felelőtlenség, a tehetetlenkedés, a tétovaság, a börpapír mögé búvás, az a sánda remény, hogy „most ők lesznek idegesek”.

A papírok mögött mindig emberek állnak, a papír az emberi érintkezés, közlés egyik eszköze. Akik célját teszik ezt az eszközt, mindenhatóvá, azok az embertőlják, tiszttájk félre. Mellékessé — papírok olvasójává — silányítják, legjobban szándékaik csúfolják meg, kedvét szegik, elhítetik vele, hogy ez, a papírok gyártása és olvasása, gépelése, iktatása, kézbesítése, lerakása, őrzése, visszakeresése a fontos. A papírok mögött mindig emberek állnak. S ha rengeteg a papír, ha egyre több vándorol szobák és szobák, folyosók, irodaházak között, ha folyamatosan magasodik a levelek halma, elkerülhetetlen, hogy feltegyük a kérdést: milyen emberek állnak a papírok mögött?

M. O.

Gabonanemesítő üvegház

A tudományos kutatásokat megfelelő hőmérséklet, páratartalom és fényviszonyok megteremtését, a kutatómunkának a külső tényezőktől való függetlenítését a téli hónapokban is.

Az idén elkészülő létesítményben a növénynemesítők kísérleti búzákat és kukoricákat nevelnek. A gabonatorzsákat, keresztezési származékokat különböző vizsgál-